

RP 158/2021 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om obligatorisk upplagring av importerade bränslen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om obligatorisk upplagring av importerade bränslen ändras.

Skyldigheten att upplagra naturgas ska enligt förslaget i fortsättningen gälla näringsidkare som använder, bedriver detaljförsäljning av eller återförsäljer naturgas eller kondenserad naturgas, men inte längre importörer av naturgas. Den nedre gränsen för befrielse från upplagringsskyldigheten föreslås bli avskaffad.

Bestämmelserna om obligatorisk upplagring av stenkol blir mer enhetliga med bestämmelserna om obligatorisk upplagring av naturgas och olja. Dessutom ska ingen lättnad längre beviljas för nya lagringsskyldiga med skyldighet att upplagra stenkol, olja eller naturgas.

Dessutom tas begäran om omprövning i bruk som första steg vid sökande av ändring.

Syftet med propositionen är att anpassa bestämmelserna om upplagringsskyldighet i fråga om naturgas till att gasmarknaden öppnas för konkurrens, göra att importerade bränslen som används för industriell produktion beaktas på ett enhetligare sätt när det gäller upplagringsskyldigheten, uppdatera bemyndigandena att utfärda förordning och effektivisera förfarandet för ändringsökande.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2022.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	4
3 Målsättning	5
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	6
4.1 De viktigaste förslagen.....	6
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	6
5 Alternativa handlingsvägar.....	6
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser.....	6
5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet.....	7
6 Remissvar	7
7 Specialmotivering.....	7
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	10
9 Ikraftträdande.....	11
10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	11
LAGFÖRSLAG	14
Lag om ändring av lagen om obligatorisk upplagring av importerade bränslen.....	14
BILAGA	17
PARALLELLTEXT	17
Lag om ändring av lagen om obligatorisk upplagring av importerade bränslen.....	17

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Den nya naturgasmarknadslagen (587/2017) trädde i kraft vid ingången av 2018. Den finländska gasmarknaden och gasimporten öppnades för konkurrens i början av år 2020. Monopolbolaget Gasum Oy:s överförings- och försäljningsverksamhet separerades till bolag med olika ägarunderlag. Från och med ingången av 2020 ansvarar överföringsbolaget för gas, Gasgrid Finland Oy, för överföringen av gas i Finland.

Naturgas som används i Finland importeras för närvarande från Ryssland och via gasledningen Balticconnector som förenar Finland med Estland. I Finland finns inga naturgasreserver och Finland har inte någon egen naturgasproduktion. Flytande naturgas (nedan *LNG*) importeras till Finland med fartygstransporter och delvis även med tankbilar. Biogas som produceras i Finland matas in i naturgasnätet, men mängderna är små jämfört med naturgas.

Gasledningen Balticconnector öppnades i slutet av år 2019. Via gasledningen kan de finländska gasförbrukarna köpa gas från Baltikum. Gasledningen gör det dessutom möjligt för finländska gasanvändare att ansluta sig till Lettlands stora underjordiska gaslager och LNG-terminalen i Litauen (Klaipėda).

I Finland finns LNG-importterminaler i Björneborg, Torneå och Fredrikshamn. LNG-terminalen i Fredrikshamn ansluts under 2021 till överföringsnätet för naturgas, vilket innebär att terminalen blir en ny inmatningspunkt för den finska gasmarknaden.

De största volymerna naturgas köps av partikunder, dvs. stora och medelstora industriföretag, energibolag som producerar fjärrvärme och el, fjärrvärmebolag samt lokala distributions- och kraftbolag. Naturgas säljs via det lokala distributionsnätet också till mindre förbrukningsobjekt, som i sin tur utgör den numerärt största användargruppen. Detaljhandel och lokal distribution av naturgas sköts oftast av ett energibolag eller av ett separat distributionsbolag för naturgas i regionen. Den lokala naturgasdistributionen står för ca tio procent av hela naturgasförsäljningen. Naturgas finns att tillgå på cirka 40 orter i Finland.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid arbets- och näringsministeriet. Vid beredningen har man hört Försörjningsberedskapscentralen, Suomen Kaasuyhdistys ry, Energiateollisuus ry, Finsk Energiindustri rf och aktörer inom branschen.

Utlåtanden har begärts av justitieministeriet, försvarsministeriet, kommunikationsministeriet, finansministeriet, Energimyndigheten, Försörjningsberedskapscentralen, Suomen Kaasuyhdistys ry, Energiateollisuus ry, Finsk Energiindustri rf, Suomen kuljetus ja logistiikka SKAL ry, Finlands Transport och Logistik SKAL rf och Gasgrid Finland Oy.

Beredningsunderlaget till propositionen finns i den offentliga tjänsten under adressen <https://tem.fi/sv/projekt?tunnus=TEM154:00/2020>.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

Enligt 2 § 2 mom. i lagen om tryggande av försörjningsberedskapen (1390/1992) uppställer statsrådet de allmänna målen för försörjningsberedskapen, i vilka beredskapsnivån fastställs med beaktande av minimibehoven för befolkningen och ett nödvändigt näringsliv samt för försvaret. Enligt statsrådets beslut om målen med försörjningsberedskapen (1048/2018) håller Försörjningsberedskapscentralen, med tanke på eventuella störningar i tillgången på importerad energi och för uppfyllandet av internationella avtalsförpliktelser, importerat bränsle i statens säkerhetsupplag så att det i landet finns bränsle till förfogande i en mängd som motsvarar den genomsnittliga normalförbrukningen av importerat bränsle under fem månader. Upplagen är delvis Försörjningsberedskapscentralens egna upplag, men försörjningsberedskapen för importerade bränslen baserar sig dessutom på lagen om obligatorisk upplagring av importerade bränslen (1070/1994, nedan *lagen om obligatorisk upplagring*), där det föreskrivs om obligatorisk upplagring av olja, stenkol och naturgas. Gas från förnybara energikällor omfattas inte av tillämpningsområdet för lagen om obligatorisk upplagring.

I 4 kap. i lagen om obligatorisk upplagring finns särskilda bestämmelser om obligatorisk upplagring av naturgas. Enligt 10 § i lagen är naturgasverk och importörer av naturgas skyldiga att upplagra naturgas. Med naturgasverk avses i lagen en sammanslutning som av en importör eller återförsäljare anskaffar naturgas för produktion av värme- eller elenergi eller för återförsäljning. Som importör av naturgas betraktas den för vars räkning importen sker. I 11 § i lagen föreskrivs det om upplagringsskyldigheten för naturgasverken och i 12 § om upplagringsskyldigheten för naturgasimportörer. Skyldigheten dimensioneras enligt import- eller anskaffningsmängden under föregående kalenderår. Det obligatoriska upplaget ska motsvara naturgasverkets eller importörens genomsnittliga anskaffningsmängd under tre månader. Naturgasverket har i praktiken den primära upplagringsskyldigheten jämfört med importören, eftersom man med stöd av 12 § 1 mom. vid fastställandet av skyldigheten från importmängden drar av bl.a. den mängd naturgas som importören har levererat för att användas vid ett naturgasverk som är lagringsskyldigt enligt 11 §, använt för industriell produktion eller sålt för att användas för industriell produktion. Den vars årliga import- eller anskaffningsmängd är mindre än 15 miljoner kubikmeter är inte lagringsskyldig.

I 5 kap. i lagen om obligatorisk upplagring föreskrivs det om användning av och tillsyn över obligatoriska upplag. I lagens 15 § 1 mom. föreskrivs det om skyldigheten att lämna uppgifter och i 2 mom. om rätten för de personer som Försörjningsberedskapscentralen har förordnat att inspektera den plats där det obligatoriska upplaget finns för att kontrollera upplagets storlek. I 16 § 1 mom. i lagen föreskrivs om förbud att i upplag underskrida den mängd som Försörjningsberedskapscentralen har fastställt och i 2 och 3 mom. om undantag som gäller detta.

I 6 kap. i lagen om obligatorisk upplagring finns särskilda stadganden, som erbjuder flexibilitet när det gäller upplagringsskyldigheten. Enligt 19 § i lagen kan Försörjningsberedskapscentralen godkänna att upplagringsskyldigheten helt eller delvis ersätts genom ett arrangemang om delegering av skyldigheten som garanterar motsvarande försörjningsberedskap och i vilket EU:s lagstiftning om delegering av skyldigheterna att hålla beredskapslager av råolja och petroleumprodukter har beaktats. Enligt 20 § i lagen kan Försörjningsberedskapscentralen av särskilda skäl på ansökan helt eller delvis befria en lagringsskyldig från upplagringsskyldigheten.

Med stöd av lagen om obligatorisk upplagring har statsrådet utfärdat en förordning om obligatorisk upplagring av importerade bränslen (1071/1994, nedan *förordningen om obligatorisk upplagring*). I förordningen om obligatorisk upplagring finns närmare bestämmelser bl.a. om anmälan om obligatorisk upplagring, placering av ett upplag och dess tillgänglighet samt om åtgärder som ersätter upplagringsskyldigheten och tryggar motsvarande försörjningsberedskap.

Lagen om obligatorisk upplagring innehåller inga bestämmelser om sökande av ändring. Ändring i Försörjningsberedskapscentralens beslut som fattats med stöd av lagen om obligatorisk upplagring söks i enlighet med lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Lagen om obligatorisk upplagring har stiftats under en tid då importen av naturgas var ett enda bolags monopol och gasmarknaden var nationell. Gasmarknaden i Finland öppnades för konkurrens i början av 2020. I och med att gasmarknaden öppnas kommer tredje parter att ha lika och icke-diskriminerande villkor för tillträde till näten för överföring och distribution av naturgas. När gasmarknaden har öppnats finns det flera importörer, och delvis är de andra än finländska bolag. De nuvarande bestämmelserna gör det möjligt att planera verksamheten så att upplagrings-skyldigheten kan undvikas.

Öppnandet av gasmarknaden förändrade inte bara marknadsmodellen utan också marknadsrollerna. Aktörerna på grossistmarknaden är shippers, traders och överföringsnätets slutförbrukare. Shipper är en näringsidkare som är registrerad i registret över marknadsaktörer och till vilken nätinnehavaren överför gasmängder i överförings- och distributionsnäten enligt kapacitetsavtalen och reglerna för gasöverföring. Trader är en marknadspart som handlar gas på en grossistmarknad men som inte ingår kapacitetsavtal med en överföringsnätinnehavare och inte handlar med överföringskapacitet på sekundärmarknaden. Slutförbrukaren i överföringsnätet är en näringsidkare som förbrukar och levererar naturgas till anläggningsställen som är anslutna till överföringsnätet. Detaljhandelsaktörerna är detaljförsäljare, leveransskyldiga detaljförsäljare samt slutförbrukare i överföringsnätet. Med detaljförsäljare avses en näringsidkare som levererar naturgas till en distributionsnätinnehavare via distributionsnätet direkt till slutförbrukarna och med leveranspliktig detaljförsäljare en detaljförsäljare enligt 44 § i naturgasmarknadslagen. En slutförbrukare i överföringsnätet är en kund hos ett driftställe som anslutits till distributionsnätet och som köper naturgas för eget bruk. På gasmarknaden finns dessutom näringsidkare utanför naturgasnätet vars verksamhet hänför sig till biogas och LNG.

Alla marknadsparter ska registrera sig i registret över marknadsparter för att kunna verka på gasmarknaden i Finland. Samma aktör kan registrera sig som marknadspart i flera olika marknadsroller. Exempelvis slutförbrukare i överföringsnätet kan vara shippers åt sig själva, vilket innebär att de kan ansvara för sina egna gasleveranser. Detaljförsäljare kan också vara shippers och slutförbrukare i distributionsnätet, om de uppfyller de specifika krav som gäller för rollen när de registrerar sig för de aktuella rollerna.

De nuvarande bestämmelserna om skyldigheten att upplagra naturgas identifierar inte alla nya roller. Det här gör det möjligt att planera verksamheten så att upplagrings-skyldigheten eller en del av den kan undvikas. I nuläget medför skyldigheten att upplagra naturgas att marknadsparterna hamnar i en ojämlig konkurrenssituation.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att anpassa regleringen till den utveckling som skett till följd av att gasmarknaden öppnats och aktörerna fått nya roller på gasmarknaden. Samtidigt strävar man efter att säkerställa att försörjningsberedskapsmålen enligt lagen om obligatorisk upplagring fortfarande uppnås i fråga om naturgas och kondenserad naturgas. Ett ytterligare mål är att se till att aktörerna behandlas lika när det gäller obligatorisk upplagring av importerade bränslen, oberoende av verksamhetens omfattning eller när aktören har kommit ut på marknaden.

Målet är dessutom att komplettera lagen om obligatorisk upplagring för att beakta grundlagen på ett riktigt sätt. Genom att införa omprövningsförfarande strävar man efter att effektivisera ändringsökandet.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Enligt propositionen ska skyldigheten att upplagra naturgas gälla naturgasverk. Definitionen av naturgasverk ändras med beaktande av definitionerna i naturgasmarknadslagen. Med naturgasverk avses enligt propositionen näringsidkare som använder, bedriver detaljförsäljning av eller återförsäljer naturgas eller kondenserad naturgas. Att den årliga anskaffningsmängden är liten ska inte längre utgöra en grund för befrielse från upplagringsskyldigheten. Importörerna ska inte längre vara lagringsskyldiga.

Skyldigheten att upplagra stenkol ska enligt förslaget inte längre omfatta stenkol som har använts för industriell produktion. Dessutom ska skyldigheterna att upplagra stenkol, olja och naturgas i samma omfattning gälla nya aktörer och dem som etablerat sin verksamhet.

Dessutom ska bemyndigandena att utfärda förordning uppdateras med hänsyn till kravet på att bestämmelserna ska vara exakta och noggrant avgränsade, till lagen fogas en bestämmelse om tjänsteansvar, och omprövningsförfarande införs som det första skedet i ändringssökande.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Mängden naturgas som omfattas av upplagringsskyldigheten beräknas förbli på nuvarande nivå. Med tanke på försörjningsberedskapen bedöms inga förändringar i situationen.

Den ändring som föreslås för naturgasverk bedöms inte ha några betydande ekonomiska konsekvenser. Importörerna ska inte längre vara lagringsskyldiga, men antalet importörer kan öka eftersom upplagringsskyldigheten slopas.

Utöver de nuvarande naturgasverken bedöms det att obligatorisk upplagring av naturgas direkt kommer att gälla omkring 15–20 små aktörer som tidigare var undantagna från skyldigheten. Dessa aktörer kommer att få en del extra kostnader för att fullgöra sin skyldighet.

Som helhet betraktat kan de totala kostnaderna för systemet med obligatorisk upplagring av naturgas stiga något, eftersom skyldigheten kommer att gälla flera mindre aktörer i stället för några stora aktörer och stordriftsfördelarna går förlorade. Den föreslagna ändringen bedöms inte ha några nämnvärda kostnadseffekter för slutförbrukarna av naturgas.

Förslagen har i praktiken ingen inverkan på den mängd stenkol som omfattas av upplagringsskyldigheten. Eftersom kol som levereras för industriell produktion föreslås minska upplagringsskyldigheten direkt enligt lag, behöver stenkolverken inte längre separat ansöka om detta hos Försörjningsberedskapscentralen.

Den föreslagna ändringen bedöms inte ha några konsekvenser för Försörjningsberedskapscentralen och dess resursbehov. Antalet naturgasverk som omfattas av upplagringsskyldigheten kan öka, men å andra sidan är naturgasimportörerna inte längre lagringsskyldiga.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Den obligatoriska upplagringen av importerade bränslen som föreskrivs för näringsidkare ingår i ett nationellt arrangemang för att trygga försörjningsberedskapen vid störningar i tillgången

på importerad energi och för att uppfylla internationella avtalsförpliktelser. I förslaget föreslås inga principiella ändringar av detta system, utan det rör sig främst om tekniska ändringar som syftar till att anpassa bestämmelserna om obligatorisk upplagring till den utveckling som skett.

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet

Finland har jämfört med många andra länder ett särskilt behov av obligatorisk upplagring av naturgas. Innan gasledningen Balticconnector och LNG-terminalerna togs i bruk importerades naturgas till Finland från Ryssland via en enda gasledning. I många andra EU-länder har situationen i princip varit annorlunda (t.ex. relativt litet uppvärmningsbehov, egna gasfält, stora underjordiska gaslager, gasledningar i olika riktningar) och därför har det inte ansetts nödvändigt med obligatorisk upplagring av naturgas.

6 Remissvar

Sammanlagt 8 utlåtanden kom in, medan 10 hade begärts. Remissinstanserna förhåller sig positiva till propositionen. Några utlåtanden innehöll förslag till ändringar eller preciseringar i de föreslagna bestämmelserna och i motiveringen till propositionsutkastet.

Justitieministeriet anser att i synnerhet 15 § 2 och 3 mom. i lagförslaget bör preciseras. Enligt justitieministeriet behöver också 11 § 3 mom. och 19 § 2 mom. preciseras. Justitieministeriet föreslår vidare att motiveringen förtydligas på några punkter.

Försörjningsberedskapscentralen, Suomen Kaasuyhdistys ry och North European Oil Trade Oy understöder reformen, och North European Oil Trade Oy föreslår att den utvidgas till att omfatta flytande bränslen. Suomen Kaasuyhdistys ry och Gasum Oy föreslår också preciseringar i 10 och 11 §.

Försörjningsberedskapscentralen och Suomen Kaasuyhdistys ry anser det viktigt att framtidens försörjningsberedskap i fråga om energi utvecklas så att den kan tryggas vid en energiomställning och i ett koldioxidneutralt Finland. Dessutom föreslår North European Oil Trade Oy omfattande reformer i systemet för att trygga denna försörjningsberedskap.

Kommunikationsministeriet, försvarsministeriet samt Finlands Transport och Logistik SKAL rf meddelade att de inte har något att yttra i ärendet.

Lagförslagets 11, 15 och 19 § samt motiveringen till propositionen har preciserats i enlighet med de ändringsbehov och synpunkter som framfördes i justitieministeriets utlåtande. I övrigt strävar man efter att beakta det som framförts i utlåtandet när det gäller att utveckla det framtida energiförsörjningssystemet.

7 Specialmotivering

4 §. Bestämmelserna om obligatorisk upplagring av stenkol kompletteras så att den mängd stenkol som använts för industriell produktion dras av från den förbrukade mängden när upplagringsskyldigheten fastställs. Det är fråga om små mängder, och Försörjningsberedskapscentralen har redan för närvarande på ansökan dragit av dessa mängder med stöd av 20 § i lagen om obligatorisk upplagring. Efter ändringen är bestämmelserna om obligatorisk upplagring av stenkol mer enhetliga med bestämmelserna om obligatorisk upplagring av naturgas och olja.

5 §. Bestämmelserna i *1 mom.* om obligatorisk upplagring av stenkol kompletteras så att den mängd stenkol som importören har levererat för industriell produktion dras av från importmängderna när skyldigheten fastställs. Motiveringen motsvarar motiveringen till den ändring som föreslås i 4 §.

10 §. Det föreslås att naturgasverk ska upplagra naturgas, liksom hittills. Definitionen av naturgasverk ses över med hänsyn till naturgasmarknadslagen och de nya marknadsrollerna på gasmarknaden. Enligt nuvarande 10 § 1 mom. avses med naturgasverk en sammanslutning som av en importör eller återförsäljare anskaffar naturgas för produktion av värme- eller elenergi eller för återförsäljning.

Med naturgasverk avses enligt den föreslagna 1 punkten i paragrafen en näringsidkare som använder naturgas på ett driftställe som är anslutet till överföringsnätet och enligt 2 punkten en näringsidkare som via ett distributionsnät bedriver detaljförsäljning av naturgas direkt till slutförbrukarna. Enligt 3 § 28 punkten i naturgasmarknadslagen avses med slutförbrukare en kund som köper naturgas för eget bruk. Med naturgasverk avses enligt den föreslagna 3 punkten också en näringsidkare som använder kondenserad naturgas för produktion av värme- eller elenergi och enligt 4 punkten en näringsidkare som återförsäljer naturgas eller kondenserad naturgas för att användas som bränsle i sådana motordrivna fordon som avses i 2 § 27 punkten i fordonslagen (82/2021) eller i farkoster som avses i 3 § 1 punkten i sjötrafiklagen (782/2019).

En slutförbrukare som anskaffar naturgas för eget bruk ska fortfarande inte vara lagringsskyldig. Lagringsskyldig är inte heller t.ex. ett litet värmebolag som använder naturgas och som är anslutet till ett distributionsnät, eftersom skyldigheten då fullgörs av den detaljförsäljare som värmebolaget köper naturgas av. En sådan liten slutförbrukare ska betraktas som en slutförbrukare som avses i 3 § 28 punkten i naturgasmarknadslagen och som köper naturgas för eget bruk för att producera energi för sina kunder. Enligt förslaget ska i övrigt också en näringsidkare vars verksamhet inte är omfattande i fortsättningen vara lagringsskyldig. Enligt 11 § 3 mom. är gränsen för befrielse från upplagringsskyldigheten för ett naturgasverk för närvarande 15 miljoner kubikmeter per år. Den nuvarande gränsen för befrielse gör att en del aktörer kan undvika skyldigheten. Genom att avskaffa den här gränsen säkerställs likabehandling av aktörerna.

11 §. I paragrafen föreslås bestämmelser om fastställande av upplagringsskyldigheten för ett naturgasverk vilka till väsentliga delar motsvarar nuläget, men bestämmelserna föreslås bli enklare. Tillvägagångssättet är detsamma som det som föreskrivs i 3 kap. om skyldigheten att upplagra stenkol och i 4 kap. om skyldigheten att upplagra råolja och oljeprodukter. Regleringen kompletteras av 19 och 20 §.

Enligt *1 mom.* ska upplagringsskyldigheten för naturgasverken vara en fjärdedel av den mängd energiinnehåll i naturgas och kondenserad naturgas som under föregående kalenderår använts eller sålts genom detaljförsäljning eller återförsäljning. Avsikten är att Försörjningsberedskapscentralen årligen ska fastställa den totala upplagringsmängd som omfattas av upplagringsskyldigheten.

I *2 mom.* föreslås bestämmelser som till väsentliga delar motsvarar gällande 11 § 1 mom. om de poster som ska dras av från mängden energiinnehåll innan skyldigheten fastställs.

Paragrafens *3 mom.* föreslås till sitt innehåll motsvara det nuvarande 10 § 3 mom. Oftast torde upplagringsskyldigheten bli uppfylld med något annat bränsle än naturgas eller kondenserad naturgas, men bränslet ska vara lämpligt för att ersätta naturgas eller kondenserad naturgas. Försörjningsberedskapscentralen kan på ansökan av ett naturgasverk fastställa att skyldigheten att upplagra naturgas också kan fullgöras genom upplagring av ett sådant ersättande bränsle som

garanterar motsvarande försörjningsberedskap. Med stöd av ett bemyndigande att utfärda förordning utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i ansökan och om ansökningsförfarandet genom förordning av statsrådet.

12 §. I paragrafen föreskrivs för närvarande om upplagringsskyldigheten för naturgasimportörer. Paragrafen föreslås bli upphävd, eftersom naturgasimportören i enlighet med den ändring som föreslås i 10 § inte längre har upplagringsskyldighet. Efter förändringar på gasmarknaden skulle det vara svårt att tillämpa upplagringsskyldigheten på importörerna jämfört med den tidigare situationen med ett importmonopol på naturgas.

14 §. I den gällande 14 § finns allmänna bestämmelser om Försörjningsberedskapscentralens myndighetsuppgifter. Särskilt relevanta med tanke på Försörjningsberedskapscentralens tillsynsuppgift är 15 och 21 §. Försörjningsberedskapscentralen fattar dessutom de myndighetsbeslut om obligatorisk upplagring som avses i 5, 6, 8, 9, 11, 13, 16, 19 och 20 §. Enligt den föreslagna 22 § ska begäran om omprövning vara det första steget i sökande av ändring i Försörjningsberedskapscentralens beslut.

Bestämmelser om de myndigheter som ansvarar för försörjningsberedskapen finns i 4–10 § i lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen. Enligt 5 § finns Försörjningsberedskapscentralen för att utveckla och upprätthålla försörjningsberedskapen, och enligt förarbetena till lagen (RP 105/1992 rd) har syftet varit att definiera Försörjningsberedskapscentralen som en statlig inrättning. På Försörjningsberedskapscentralen tillämpas förvaltningens allmänna lagar, bl.a. lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), språklagen (423/2003), förvaltningslagen (434/2003) och dataskyddslagen (1050/2018).

Försörjningsberedskapscentralens offentliga förvaltningsuppgifter som avses i lagen om obligatorisk upplagring sköts av arbetstagare i arbetsavtalsförhållande. För tydlighetens skull fogas till paragrafen ett nytt 2 mom. enligt vilket bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar ska tillämpas på den som är anställd vid Försörjningsberedskapscentralen när han eller hon utför de uppgifter som avses i lagen. Dessutom innehåller momentet en informativ hänvisning till tillämpningen av skadeståndslagen (412/1974).

15 §. I 1 mom. föreslås bestämmelser om skyldigheten för lagringskyldiga att göra en anmälan om obligatorisk upplagring. Motsvarande bestämmelse finns för närvarande i 1 § i förordningen om obligatorisk upplagring. I 1 mom. föreslås dessutom ett bemyndigande att utfärda förordning om innehållet i anmälan om obligatorisk upplagring. Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan om obligatorisk upplagring finns i 2–7 och 7 a § i förordningen om obligatorisk upplagring.

I 2 mom. föreslås en motsvarande allmän rätt för Försörjningsberedskapscentralen att få uppgifter som för närvarande föreskrivs i 1 mom. Rätten att få uppgifter ska också gälla detaljförsäljare, som är sådana näringsidkare som avses i den föreslagna 10 § 1 mom. 2 punkten. I momentet föreslås dessutom bestämmelser om att Försörjningsberedskapscentralen trots sekretessbestämmelserna också har rätt att få uppgifter från de centraliserade informationsutbytestjänster för naturgashandeln som avses i 32 b § i naturgasmarknadslagen. Från dessa tjänster kan Försörjningsberedskapscentralen få sådana uppgifter om naturgasdriftsställena och mängderna använd naturgas vid de olika driftställena under det föregående kalenderåret som behövs för tillsynen över att ett naturgasverk följer bestämmelserna om obligatorisk upplagring. Jämförelsen av uppgifter från olika källor gör det möjligt att effektivt övervaka att bestämmelserna i lagen följs.

I 3 *mom.* föreslås mer omfattande och detaljerade bestämmelser än hittills om Försörjningsberedskapscentralens inspektionsrätt. Enligt nuvarande 2 *mom.* har de personer som Försörjningsberedskapscentralen förordnat rätt att inspektera den plats där det obligatoriska upplaget finns för att kontrollera upplagets storlek.

Enligt 3 *mom.* ska Försörjningsberedskapscentralen ha rätt att få tillträde till de ställen där de obligatoriska upplagen finns, om detta behövs för tillsynen enligt den föreslagna lagen, och att där utföra inspektioner. Det ska inte vara tillåtet att utsträcka tillsynsåtgärder till utrymmen som är avsedda för boende av permanent natur, och det bedöms inte heller finnas något behov av det. Den lagringsskyldige ska också bistå Försörjningsberedskapscentralen vid en inspektion. Vid inspektionen ska 39 § i förvaltningslagen följas.

18 §. I paragrafen föreskrivs det att när upplagringskyldigheten första gången fastställs för en ny lagringsskyldig, fastställs den till 50 procent av den lagringsskyldiges fulla upplagringskyldighet. Paragrafen tillämpas också på obligatorisk upplagring av stenkol och olja. Det föreslås att paragrafen upphävs. Ändringen gör konkurrenssituationen rättvisare och förbättrar försörjningsberedskapen.

19 §. Till paragrafen fogas ett nytt 2 *mom.* enligt vilket Försörjningsberedskapscentralen på ansökan kan besluta att ett stenkolsverk eller naturgasverk helt eller delvis kan ersätta sin upplagringskyldighet genom ett arrangemang som garanterar motsvarande försörjningsberedskap. Dessutom föreskrivs det om förutsättningarna för att Försörjningsberedskapscentralen ska kunna godkänna ett ersättande arrangemang. Det nya 2 *mom.* motsvarar 9 § i den gällande förordningen om obligatorisk upplagring. För att uppnå framför allt förutsägbarhet och jämlikhet mellan marknadsaktörerna är det motiverat att på lagnivå binda prövningen till vissa förutsättningar.

Det nuvarande bemyndigandet att utfärda förordning i 2 *mom.* överförs till 3 *mom.* Bemyndigandet att utfärda förordning gäller också det nya 2 *mom.*

22 §. Enligt 1 *mom.* ska det få begäras omprövning av ett sådant beslut av Försörjningsberedskapscentralen som avses i lagen. Momentet innehåller också en informativ hänvisning till förvaltningslagen. I paragrafens 2 *mom.* föreslås en informativ hänvisning till lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Enligt 3 *mom.* ska Försörjningsberedskapscentralens beslut dock kunna verkställas även om omprövning har begärts eller besvär anförts.

Enligt 123 § 1 *mom.* i lagen om rättegång i förvaltningsärenden kan förvaltningsdomstolen under den tid ett besvärsärende är anhängigt förbjuda att beslutet verkställs, förordna att verkställigheten ska avbrytas eller förordna om något annat som gäller verkställigheten av beslutet. Enligt 49 f § 3 *mom.* i förvaltningslagen kan dessutom den myndighet som behandlar begäran om omprövning förbjuda att beslutet verkställs eller bestämma att verkställigheten ska avbrytas.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

I lagen föreslås ett nytt bemyndigande att utfärda förordning i 11 § 3 *mom.* och i 15 § 1 *mom.*, och bemyndigandet att utfärda förordning i 19 § 2 *mom.* överförs till 3 *mom.* I 7 § 2 *mom.* finns dessutom ett bemyndigande att utfärda förordning, i vilket det inte föreslås någon ändring. På grund av de ändringar som föreslås i lagen om obligatorisk upplagring behöver det göras författningstekniska ändringar i 2, 3, 5 och 8 § i förordningen om obligatorisk upplagring. Dessutom kan förordningens 1 §, som gäller anmälan om obligatorisk upplagring, 6 §, som gäller importörer av naturgas, och 9 §, som gäller åtgärder som ersätter upplagringskyldigheten för ett verk, upphävas som onödiga.

9 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

För att trygga landets försörjningsberedskap omfattas stenkol, naturgas, råolja och oljeprodukter av upplagringsskyldigheten i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om obligatorisk upplagring. Lagen om obligatorisk upplagring trädde i kraft vid ingången av 1995 och den ersatte lagen om obligatorisk upplagring av importerade bränslen (303/1983), som trädde i kraft 1983. Enligt de föreslagna 4 och 5 § ska bestämmelserna om skyldigheten att upplagra stenkol ändras så att de blir mer enhetliga med bestämmelserna om skyldigheten att upplagra naturgas, råolja och oljeprodukter. I de föreslagna 10 och 11 § revideras bestämmelserna om skyldigheten att upplagra naturgas med beaktande av öppnandet av den finländska gasmarknaden och utvecklingen på gasmarknaden.

Bestämmelserna om upplagringsskyldighet är av betydelse med tanke på näringsfriheten enligt 18 § i grundlagen. Var och en har i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Bestämmelserna är också av betydelse med tanke på egendomsskyddet enligt 15 § i grundlagen. Vars och ens egendom är tryggt.

Tillåtna inskränkningar av de grundläggande fri- och rättigheterna ska grunda sig på lag. Inskränkningarna ska vara noga avgränsade och tillräckligt exakt definierade. Det ska finnas en godtagbar grund för inskränkningen som grundar sig på ett vägande samhälleligt behov. Inskränkningarna ska vara förenliga med kravet på proportionalitet. De bör vara nödvändiga för att uppnå ett acceptabelt syfte. Inskränkningar i de grundläggande fri- och rättigheterna är tillåtna bara om målet inte kan nås genom mindre ingrepp i rättigheterna. Inskränkningarna får inte gå längre än vad som kan motiveras med beaktande av vikten av ett samhälleligt intresse som ligger bakom inskränkningen i relation till det rättsgoda som ska inskränkas. Inskränkningar i grundläggande fri- och rättigheter kräver ett adekvat rättsskydd (GrUB 25/1994 rd – RP 309/1993 rd).

Syftet med bestämmelserna om obligatorisk upplagring av importerade bränslen är att skapa beredskap inför eventuella krissituationer och störningar samt att trygga samhällets, individernas och näringslivets verksamhetsförutsättningar i sådana situationer. Finlands kalla klimat, avsidets läge, beroende av sjötransporter, energiintensiva ekonomiska struktur och långa transportavstånd förutsätter att tillgången på importerade bränslen säkerställs i kris- och störningssituationer. Upplagringsskyldigheten har riktats mot verksamhetsutövarna på ett exakt och noggrant sätt i 3–13 § i lagen om obligatorisk upplagring. I propositionen föreslås det att lagens 4 §, 5 § 1 mom. och 10 och 11 § ändras samt att 12 § upphävs. Skyldigheten att upplagra bränsle bestäms på basis av den mängd bränsle som verksamhetsutövaren använder, säljer genom detaljförsäljning eller återförsäljning eller importerar och motsvarar beroende på bränslet två eller tre månaders mängd. Upplagringsskyldigheten kan bedömas stå i rätt proportion till arten och omfattningen av verksamhetsutövarens verksamhet. De begränsningar av näringsverksamheten som ingår i förslaget kan anses vara exakt och noggrant avgränsade och tillräckligt exakt definierade, proportionella samt acceptabla och påkallade av ett vägande samhälleligt behov (GrUU 28/2000 rd, GrUU 7/2020 rd).

Enligt det föreslagna 15 § 2 mom. har Försörjningsberedskapscentralen trots sekretessbestämmelserna rätt att få uppgifter från de centraliserade informationsutbytestjänster för naturgashandeln som avses i 32 b § i naturgasmarknadslagen. Rätten att få uppgifter har begränsats till

sådana uppgifter om naturgasdriftsställena och mängderna använd naturgas vid de olika driftställena under det föregående kalenderåret som behövs för tillsynen över att ett naturgasverk fullgjort sin upplagringskyldighet. Grundlagsutskottet har i regel bedömt bestämmelserna om myndigheternas rätt att få och lämna ut uppgifter trots sekretessbestämmelserna i förhållande till skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § 1 mom. i grundlagen och då noterat bland annat vad och vem rätten att få uppgifter gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Myndigheternas rätt att få och möjlighet att lämna ut uppgifter kan enligt utskottet gälla "behövliga uppgifter" för ett visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. Om innehållet däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i lagstiftningen ingå ett krav på att "uppgifterna är nödvändiga" för ett visst syfte (se t.ex. GrUU 10/2014 rd, GrUU 17/2016 rd). I det föreslagna 15 § 2 mom. är rätten att få uppgifter oberoende av sekretessbestämmelserna bunden till behovet av uppgifter med tanke på myndighetens arbetsuppgifter, och det avsedda informationsinnehållet har på ett uttömmande sätt räknats upp i det föreslagna 15 § 2 mom. Rätten att få uppgifter gäller inte sådana personuppgifter som avses i 10 § 1 mom. i grundlagen.

Enligt det bemyndigande att utfärda förordning som föreslås i 11 § 3 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser om innehållet i ansökan om bränsle som ersätter skyldigheten att upplagra naturgas och om ansökningsförfarandet. Bemyndigandet att utfärda förordning är mer exakt än det nuvarande 10 § 3 mom. Bestämmelser om verksamhetsutövarnas skyldighet att göra en anmälan om obligatorisk upplagring till Försörjningsberedskapscentralen finns i det föreslagna 15 § 1 mom. En bestämmelse om anmälan om obligatorisk upplagring finns för närvarande i 1 § i förordningen om obligatorisk upplagring och preciserande reglering i 2–6 § i samma förordning. Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan om obligatorisk upplagring får med stöd av det föreslagna 15 § 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet. I det föreslagna 19 § 2 mom. föreslås bestämmelser om de förutsättningar under vilka Försörjningsberedskapscentralen kan besluta om ersättande av upplagringskyldigheten för stenkolsverk och naturgasverk genom ett arrangemang som garanterar en motsvarande försörjningsberedskap. En bestämmelse som motsvarar det föreslagna 19 § 2 mom. finns för närvarande i 9 § i förordningen om obligatorisk upplagring. Det nuvarande bemyndigandet att utfärda förordning i 19 § 2 mom. flyttas i förslaget till 3 mom. och gäller också det nya 2 mom. De nämnda bemyndigandena att utfärda förordningar kan anses grunda sig på en tillräckligt exakt och noga avgränsad bestämmelse om individens rättigheter och skyldigheter. Bemyndigandena att utfärda förordning kan anses uppfylla kraven i 80 § 1 mom. i grundlagen (GrUU 35/2018 rd, GrUU 10/2016 rd och GrUU 49/2014 rd).

Försörjningsberedskapscentralen ska betraktas som en statlig inrättning vars verksamhet omfattas av de allmänna förvaltningslagarna (se närmare motiveringen till 14 §). Enligt 5 § 2 mom. i lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen ankommer styrningen av och tillsynen över Försörjningsberedskapscentralen på arbets- och näringsministeriet. De allmänna grunderna för tjänsteansvar är bestämmelserna i 2 § 3 mom. och 118 § i grundlagen. Eftersom de anställda vid Försörjningsberedskapscentralen som sköter sådana offentliga förvaltningsuppgifter som avses i lagen om obligatorisk upplagring står i arbetsavtalsförhållande, fogas till 14 § ett nytt 2 mom., där det förtydligas hur bestämmelserna om tjänsteansvar ska tillämpas på dem som hör till Försörjningsberedskapscentralens personal när de utför uppgifter som avses i lagen om obligatorisk upplagring. De grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten och en god förvaltning kan anses vara tryggade på behörigt sätt (GrUU 8/2014 rd).

I det föreslagna 15 § 3 mom. föreslås bestämmelser om myndighetens inspektionsrätt. Inspektioner som utförs med stöd av bestämmelsen ska betraktas som kontrollinspektioner på vilka 39 § i förvaltningslagen ska tillämpas. Enligt förslaget får inspektioner eller andra tillsynsåtgärder dock inte utsträckas till utrymmen avsedda för boende av permanent natur. Bestämmelser om

RP 158/2021 rd

Försörjningsberedskapscentralens behörighet i fråga om inspektioner har utfärdats på behörigt sätt, och i bestämmelsen har också beaktats den hemfrid som tryggas med stöd av 10 § i grundlagen (GrUU 39/2016 rd, GrUU 15/2014 rd, GrUU 29/2013 rd, GrUU 5/2010 rd).

Enligt det föreslagna 22 § 1 mom. ska ett omprövningsförfarande tillämpas på sökande av ändring i Försörjningsberedskapscentralens beslut. Omprövningsförfarandet eller utvidgningen av det är principiellt inte förknippat med konstitutionella problem (GrUU 55/2014 rd). Enligt det föreslagna 22 § 2 mom. finns bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstolen i lagen om rättegång i förvaltningsärenden. De föreslagna bestämmelserna om ändringssökande motsvarar den utveckling som skett i lagstiftningen och kan anses trygga en parts rätt enligt 21 § 1 mom. i grundlagen och artikel 6.1 i Europeiska människorättskonventionen att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättsskipningsorgan.

På de grunder som anges ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om obligatorisk upplagring av importerade bränslen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om obligatorisk upplagring av importerade bränslen (1070/1994) 12 och 18 §,
ändras 4 §, 5 § 1 mom. och 10, 11 och 15 §, av dem 4 och 15 § sådana de lyder i lag 729/1997, samt
fogas till 14 § ett nytt 2 mom., till 19 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 686/2012, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., samt till lagen en ny 22 §, i stället för den 22 § som upphävts genom lag 623/1999, som följer:

4 §

Stenkolsverkens obligatoriska upplag ska från och med den 1 juli varje år motsvara den genomsnittliga förbrukningen under tre månader. Den mängd stenkol som använts för industriell produktion dras av från den förbrukade mängden när upplagringsskyldigheten fastställs.

5 §

Upplagringsskyldigheten för importörer av stenkol fastställs utgående från den faktiska importen. Skyldigheten dimensioneras enligt den genomsnittliga importen per månad, beräknad på basis av importen under föregående kalenderår. När skyldigheten fastställs, dras från importmängderna den mängd stenkol av som importören under det föregående kalenderåret har exporterat, levererat till statens säkerhetsupplag eller levererat för att användas vid ett enligt 4 § lagringsskyldigt stenkolsverk eller för att användas för industriell produktion.

10 §

Naturgasverk är skyldiga att upplagra naturgas. Med naturgasverk avses i denna lag en näringsidkare som

- 1) använder naturgas på ett driftställe som är anslutet till ett överföringsnät som avses i 3 § 2 punkten i naturgasmarknadslagen (587/2017),
- 2) via ett distributionsnät som avses i 3 § 3 punkten i naturgasmarknadslagen bedriver detaljförsäljning av naturgas direkt till de slutförbrukare som avses i 3 § 28 punkten i den lagen,
- 3) använder kondenserad naturgas för produktion av värme- eller elenergi,
- 4) återförsäljer naturgas eller kondenserad naturgas för att användas som bränsle i motor-drivna fordon som avses i 2 § 27 punkten i fordonslagen (82/2021) eller i farkoster som avses i 3 § 1 punkten i sjötrafiklagen (782/2019).

11 §

Upplagringsskyldigheten för ett naturgasverk är en fjärdedel av mängden energiinnehåll i den naturgas och kondenserade naturgas som under föregående kalenderår använts eller sålts genom detaljförsäljning eller återförsäljning. Försörjningsberedskapscentralen fastställer årligen den totala upplagringsskyldigheten omfattar.

Innan skyldigheten fastställs, dras från mängden energiinnehåll enligt 1 mom. den mängd energiinnehåll av som motsvarar mängden energiinnehåll i den naturgas eller kondenserade naturgas som har exporterats, levererats till statens säkerhetsupplag, sålts till ett naturgasverk som

RP 158/2021 rd

är lagringsskyldigt enligt denna lag eller använts eller sålts för att användas för industriell produktion eller internationell sjöfart.

Försörjningsberedskapscentralen kan på ansökan av ett naturgasverk fastställa att skyldigheten att upplagra naturgas också kan fullgöras genom upplagring av ett sådant ersättande bränsle som garanterar motsvarande försörjningsberedskap. Närmare bestämmelser om innehållet i ansökan och om ansökningsförfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

På den som är anställd vid Försörjningsberedskapscentralen tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när han eller hon utför uppgifter som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

15 §

Lagringsskyldiga stenkolsverk, naturgasverk och importörer av stenkol, råolja och oljeprodukter ska årligen inom en tidsfrist som Försörjningsberedskapscentralen bestämmer göra en anmälan till Försörjningsberedskapscentralen om obligatorisk upplagring. Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan om obligatorisk upplagring utfärdas genom förordning av statsrådet.

Dessutom ska de som använder, importerar, tillverkar, återförsäljer och bedriver detaljförsäljning av produkter som omfattas av upplagringsskyldighet, samt de som håller ett obligatoriskt upplag för någon annans räkning, till Försörjningsberedskapscentralen lämna de övriga uppgifter som behövs för tillämpningen av denna lag och för tillsynen över att den följs. Försörjningsberedskapscentralen har trots sekretessbestämmelserna också rätt att från de centraliserade informationsutbytestjänster för naturgashandeln som avses i 32 b § i naturgasmarknadslagen få sådana uppgifter om naturgasdriftsställena och mängderna använd naturgas från de olika driftställen under det föregående kalenderåret som behövs för tillsynen över att ett naturgasverk fullgjort sin upplagringsskyldighet.

Försörjningsberedskapscentralen har rätt att få tillträde till de ställen där de obligatoriska upplagen finns, om detta behövs för tillsynen enligt denna lag, och att där utföra inspektioner. Tillsynsätgärderna får dock inte omfatta utrymmen som används för boende av permanent natur. Den lagringsskyldige ska bistå Försörjningsberedskapscentralen vid en inspektion. Vid inspektioner ska 39 § i förvaltningslagen (434/2003) iakttas.

19 §

Försörjningsberedskapscentralen kan på ansökan besluta att ett stenkolsverk eller naturgasverk helt eller delvis kan ersätta sin upplagringsskyldighet genom ett arrangemang som garanterar motsvarande försörjningsberedskap, om

- 1) det ersättande arrangemanget gör att samma mängd energi kan produceras som den mängd som kan fås från ett obligatoriskt upplag,
- 2) det ersättande arrangemanget kan tas i bruk utan dröjsmål,
- 3) energiproduktionskedjan är tryggad i sin helhet,
- 4) arrangemanget grundar sig på en primärenergikälla som finns i Finland eller i ett annat land enligt 9 eller 13 §,
- 5) den lagringsskyldige som ansökt om ersättningstillstånd till alla delar kan bestämma över genomförandet av arrangemanget,
- 6) arrangemanget inte grundar sig på ett obligatoriskt upplag som har ålagts någon annan lagringsskyldig, på ett skyddsupplag som hålls enligt lagen om skyddsupplag (970/1982) eller på ett sådant upplag i Finland som hålls för en utländsk upplagrares räkning och som har reserverats för att trygga energiförsörjningen i ett annat land än Finland, samt
- 7) arrangemanget inte grundar sig på upplagringsskyldighet som ålagts den lagringsskyldige i fråga om en annan produkt.

22 §

I fråga om beslut som avses i denna lag får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Ett beslut får dock verkställas trots ändringssökande.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 30 september 2021

Statsminister

Sanna Marin

Näringsminister Mika Lintilä

Lag

om ändring av lagen om obligatorisk upplagring av importerade bränslen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om obligatorisk upplagring av importerade bränslen (1070/1994) 12 och 18 §,
ändras 4 §, 5 § 1 mom. och 10, 11 och 15 §, av dem 4 och 15 § sådana de lyder i lag 729/1997, samt
fogas till 14 § ett nytt 2 mom., till 19 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 686/2012, ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., samt till lagen en ny 22 §, i stället för den 22 § som upphävts genom lag 623/1999, som följer:

Gällande lydelse

4 §

Stenkolsverkens obligatoriska upplag skall från och med den 1 juli varje år motsvara den genomsnittliga förbrukningen under tre månader.

5 §

Upplagringsskyldigheten för importörer av stenkol fastställs utgående från den faktiska importen. Skyldigheten dimensioneras enligt den genomsnittliga importen per månad, beräknad på basis av importen under föregående kalenderår. När skyldigheten fastställs avdras från importmängderna den mängd stenkol som importören under det föregående kalenderåret har exporterat *eller* levererat till statens säkerhetsupplag eller för att användas vid ett enligt 4 § lagringsskyldigt stenkolsverk eller för att användas vid industriell produktion *som egentligt hjälpämne eller egentlig råvara*.

10 §

Skyldiga att upplagra naturgas är sammanlutningar som använder eller återförsäljer naturgas (naturgasverk) och importörer av naturgas.

Föreslagen lydelse

4 §

Stenkolsverkens obligatoriska upplag ska från och med den 1 juli varje år motsvara den genomsnittliga förbrukningen under tre månader. *Den mängd stenkol som använts för industriell produktion dras av från den förbrukade mängden när upplagringsskyldigheten fastställs.*

5 §

Upplagringsskyldigheten för importörer av stenkol fastställs utgående från den faktiska importen. Skyldigheten dimensioneras enligt den genomsnittliga importen per månad, beräknad på basis av importen under föregående kalenderår. När skyldigheten fastställs, *dras* från importmängderna den mängd stenkol av som importören under det föregående kalenderåret har exporterat, levererat till statens säkerhetsupplag eller levererat för att användas vid ett enligt 4 § lagringsskyldigt stenkolsverk eller för att användas *för* industriell produktion.

10 §

Naturgasverk är skyldiga att upplagra naturgas. Med naturgasverk avses i denna lag en näringsidkare som

1) använder naturgas på ett driftställe som är anslutet till ett överföringsnät som avses i

Gällande lydelse

Med naturgasverk avses i denna lag en sammanslutning som av en importör eller återförsäljare anskaffar naturgas för produktion av värme- eller elenergi eller för återförsäljning. Som importör av naturgas betraktas den för vars räkning importen sker.

Skyldigheten att upplagra naturgas fastställs i ersättande bränsle så som närmare bestäms i förordning.

11 §

Upplagringskyldigheten för naturgasverk fastställs utgående från de faktiska anskaffningarna. Skyldigheten dimensioneras enligt de genomsnittliga anskaffningarna per månad, beräknad på basis av anskaffningarna hos importörer eller återförsäljare under föregående kalenderår. När skyldigheten beräknas avdras från anskaffningsmängden den mängd naturgas som har exporterats, levererats till statens säkerhetsupplag, sålts till ett naturgasverk som är lagringsskyldigt enligt denna lag, använts för industriell produktion eller sålts för att användas vid industriell produktion.

Naturgasverkens obligatoriska upplag skall från och med den 1 juli varje år motsvara den genomsnittliga anskaffningsmängden under tre månader.

Om ett naturgasverks årliga anskaffningsmängd enligt 1 mom. är mindre än 15 miljoner kubikmeter, är verket inte lagringsskyldigt enligt denna lag.

12 §

Upplagringskyldigheten för naturgasimportörer fastställs utgående från den faktiska importen. Skyldigheten dimensioneras enligt

Föreslagen lydelse

3 § 2 punkten i naturgasmarknadslagen (587/2017),

2) via ett distributionsnät som avses i 3 § 3 punkten i naturgasmarknadslagen bedriver detaljförsäljning av naturgas direkt till de slutförbrukare som avses i 3 § 28 punkten i den lagen,

3) använder kondenserad naturgas för produktion av värme- eller elenergi,

4) återförsäljer naturgas eller kondenserad naturgas för att användas som bränsle i motordrivna fordon som avses i 2 § 27 punkten i fordonslagen (82/2021) eller i farkoster som avses i 3 § 1 punkten i sjötrafiklagen (782/2019).

11 §

Upplagringskyldigheten för ett naturgasverk är en fjärdedel av mängden energiinnehåll i den naturgas och kondenserade naturgas som under föregående kalenderår använts eller sålts genom detaljförsäljning eller återförsäljning. Försörjningsberedskapscentralen fastställer årligen den totala upplagringsmängd som upplagringskyldigheten omfattar.

Innan skyldigheten fastställs, dras från mängden energiinnehåll enligt 1 mom. den mängd energiinnehåll av som motsvarar mängden energiinnehåll i den naturgas eller kondenserade naturgas som har exporterats, levererats till statens säkerhetsupplag, sålts till ett naturgasverk som är lagringsskyldigt enligt denna lag eller använts eller sålts för att användas för industriell produktion eller internationell sjöfart.

Försörjningsberedskapscentralen kan på ansökan av ett naturgasverk fastställa att skyldigheten att upplagra naturgas också kan fullgöras genom upplagring av ett sådant ersättande bränsle som garanterar motsvarande försörjningsberedskap. Närmare bestämmelser om innehållet i ansökan och om ansökningsförfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

(upphävs)

Gällande lydelse

den genomsnittliga naturgasimporten per månad, beräknad på basis av importen under föregående kalenderår. När skyldigheten fastställs avdras från importmängden den mängd naturgas som importören har exporterat, levererat till statens säkerhetsupplag eller för att användas vid ett naturgasverk som är lagringsskyldigt enligt 11 §, använt för industriell produktion eller sålt för att användas för industriell produktion.

Importörens obligatoriska upplag skall från och med den 1 juli varje år motsvara den genomsnittliga importen under tre månader.

En av Försörjningsberedskapscentralen årligen fastställd del av den föreskrivna upplagsmängden naturgas skall utgöras av reservbränsle i gasform.

Om importörens årsimport enligt 1 mom. är mindre än 15 miljoner kubikmeter, är importören inte lagringsskyldig enligt denna lag.

14 §

15 §

De som använder, importerar, tillverkar eller återförsäljer produkter som omfattas av upplagringskyldighet samt de som håller ett obligatoriskt upplag för någon annans räkning skall till Försörjningsberedskapscentralen lämna de uppgifter som behövs för tillämpningen av denna lag och för tillsynen över att den iakttas.

Föreslagen lydelse

14 §

På den som är anställd vid Försörjningsberedskapscentralen tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när han eller hon utför uppgifter som avses i denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

15 §

Lagringsskyldiga stenkolsverk, naturgasverk och importörer av stenkol, råolja och oljeprodukter ska årligen inom en tidsfrist som Försörjningsberedskapscentralen bestämmer göra en anmälan till Försörjningsberedskapscentralen om obligatorisk upplagring. Närmare bestämmelser om innehållet i anmälan om obligatorisk upplagring utfärdas genom förordning av statsrådet.

Dessutom ska de som använder, importerar, tillverkar, återförsäljer och bedriver detaljförsäljning av produkter som omfattas av upplagringskyldighet, samt de som håller ett obligatoriskt upplag för någon annans räkning, till Försörjningsberedskapscentralen lämna de övriga uppgifter som behövs för tillämpningen av denna lag och för tillsynen över att den följs. Försörjningsberedskapscentralen har trots sekretessbestämmelserna också rätt

Gällande lydelse

De personer som Försörjningsberedskapscentralen har förordnat har rätt att inspektera den plats där det obligatoriska upplaget finns för att kontrollera upplagets storlek.

18 §

När upplagringskyldigheten första gången fastställs för en ny lagringsskyldig, fastställs upplagringsmängden till 50 procent av den lagringsskyldiges fulla upplagringskyldighet.

19 §

Föreslagen lydelse

att från de centraliserade informationsutbytestjänster för naturgashandeln som avses i 32 b § i naturgasmarknadslagen få sådana uppgifter om naturgasdriftsställena och mängderna använd naturgas från de olika driftställena under det föregående kalenderåret som behövs för tillsynen över att ett naturgasverk fullgjort sin upplagringskyldighet.

Försörjningsberedskapscentralen har rätt att få tillträde till de ställen där de obligatoriska upplagen finns, om detta behövs för tillsynen enligt denna lag, och att där utföra inspektioner. Tillsynsätgårderna får dock inte omfatta utrymmen som används för boende av permanent natur. Den lagringsskyldige ska bistå Försörjningsberedskapscentralen vid en inspektion. Vid inspektioner ska 39 § i förvaltningslagen (434/2003) iakttas.

(upphävs)

19 §

Försörjningsberedskapscentralen kan på ansökan besluta att ett stenkolsverk eller naturgasverk helt eller delvis kan ersätta sin upplagringskyldighet genom ett arrangemang som garanterar motsvarande försörjningsberedskap, om

1) det ersättande arrangemanget gör att samma mängd energi kan produceras som den mängd som kan fås från ett obligatoriskt upplag,

2) det ersättande arrangemanget kan tas i bruk utan dröjsmål,

3) energiproduktionskedjan är tryggad i sin helhet,

4) arrangemanget grundar sig på en primärenergikälla som finns i Finland eller i ett annat land enligt 9 eller 13 §,

5) den lagringsskyldige som ansökt om ersättningstillstånd till alla delar kan bestämma över genomförandet av arrangemanget,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6) arrangementet inte grundar sig på ett obligatoriskt upplag som har ålagts någon annan lagringsskyldig, på ett skyddsupplag som hålls enligt lagen om skyddsupplag (970/1982) eller på ett sådant upplag i Finland som hålls för en utländsk upplagrares räkning och som har reserverats för att trygga energiförsörjningen i ett annat land än Finland, samt

7) arrangementet inte grundar sig på upplagringsskyldighet som ålagts den lagringsskyldige i fråga om en annan produkt.

22 §

I fråga om beslut som avses i denna lag får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Ett beslut får dock verkställas trots ändringssökande.

Denna lag träder i kraft den 20 .